

Azylové přijímací středisko Praha-Ruzyně

Zpráva z návštěvy zařízení

Adresa zařízení:	Letiště Václava Havla, Aviatická 12, 160 08 Praha
Zřizovatel:	Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra
Vedoucí střediska:	Mgr. Jiří Hlavička
Typ zařízení:	Azylové přijímací středisko
Kapacita:	36
Datum návštěvy:	29. srpna 2017
Datum vydání zprávy:	24. října 2017
Návštěvu provedly:	Mgr. Nikola Marečková, Mgr. Anna Láníčková, Mgr. Beáta Szakáčová, Mgr. et Mgr. Linda Janků, Ph.D.

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

Obsah

Úvodní informace	3
Systematická návštěva a její cíl	3
Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení	3
Navržená opatření k nápravě	4
Zaměření návštěvy	4
Informace o zařízení	5
Shrnutí	6
Pobyt cizince v tranzitní zóně	7
1. Školení cizinecké policie	7
2. Poučení „Informace o důkladné kontrole osob překračujících státní hranice ČR“	8
3. Informační tabule UNHCR v tranzitním prostoru	12
Pobyt cizince v příjímacím středisku	13
4. Personální otázky	13
5. Materiální podmínky	14
6. Zranitelné osoby	17
7. Kontakt s vnějším světem	19
8. Zdravotní péče	21
Přehled opatření k nápravě	22

Úvodní informace

Systematická návštěva a její cíl

Na základě ustanovení § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, vykonávám činnost národního preventivního mechanismu, v jehož rámci provádím systematické návštěvy míst (zařízení), v nichž se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě. Důvodem omezení na svobodě je rozhodnutí orgánu veřejné moci, nebo závislost osoby na poskytované péči. Cílem systematických návštěv je posílit ochranu osob omezených na svobodě před všemi formami špatného zacházení.¹ Přijímací střediska pro cizince představují zařízení ve smyslu § 1 odst. 4 písm. c) zákona o veřejném ochránci práv.

Návštěvy probíhají zásadně neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřuji pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv.² Pracovníky jsou právníci a experti z oboru cizineckého práva. Šetření spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a klienty, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace včetně zdravotnické.³ Charakter návštěv je preventivní s cílem působit do budoucna a zvyšovat standard poskytování péče o klienty v českých přijímacích střediscích.

Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení⁴

Z každé systematické návštěvy pořizuji zprávu, jejíž součástí mohou být návrhy opatření k nápravě. Zpráva slouží k dialogu se zařízeními a jako vodítko k prevenci nebo odstranění špatného zacházení.

Zprávu zašlu zařízení a vyzvu je, aby se k mým zjištěním a navrženým opatřením otevřeně a s odůvodněním vyjádřilo. Jsem připravena zabývat se předloženými argumenty. Shledám-li vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů dostatečným, vyrozumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je pak vysvětlení zjištěných pochybení, doložení navržených opatření k nápravě či hodnověrný příslib jejich realizace. Neshledám-li vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů dostatečným, vyrozumím o tom nadřízený úřad (případně vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.⁵ Rovněž mohu přijet na kontrolní návštěvu.

---

1 Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). Ve zdravotnických zařízeních může mít špatné zacházení například podobu nezajištění bezpečí, nerespektování lidské důstojnosti, práva na soukromí, posilování závislosti na poskytované péči, nerespektování sociální autonomie, práva na spoluúčast při rozhodování o léčebném postupu, anebo podobu neodůvodněného používání omezovacích prostředků.

2 V souladu s § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

3 V souladu s § 21a ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv.

4 Vysvětluji postup, který plyne z § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

5 Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Po ukončení vzájemné komunikace zprávu z návštěvy zařízení včetně obdrženého vyjádření anonymizuji (vyjma jmen osob pověřených vedením zařízení) a zveřejním na svých internetových stránkách v sekci <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/>.⁶

Navržená opatření k nápravě

Navržená opatření k nápravě jsou zpravidla různá svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Při jejich formulaci navrhuji také termín realizace, přičemž očekávám, že zařízení jej buď respektuje, anebo odůvodněně navrhne jiný termín.

Opatření dělím na bezodkladná, s delší lhůtou a průběžná, a pro snazší orientaci poskytuji v závěru zprávy jejich přehled.

- **Bezodkladná opatření** je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Je-li jejich realizace náročná, je třeba je provést v nejkratší možné době. Za bezodkladná pokládám opatření, která považuji za naléhavá a přikládám jim velkou důležitost, anebo která považuji za objektivně snadno realizovatelná.
- **Opatření s delší lhůtou** je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho, tří, šesti měsíců, jednoho roku.
- **Opatření s průběžným plněním** formuluji tam, kde je třeba zavést do praxe určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že se tak stane bezodkladně a bude se dbát na uplatňování do budoucna.

Očekávám, že zařízení ve vyjádření ke zprávě (1) sdělí, že opatření bylo realizováno a jak, nebo (2) kdy a jak se tak stane, nebo (3) navrhne jeho alternativu.

Zaměření návštěvy

Podmínky a důvody pobytu cizinců v přijímacím středisku upravuje zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Pověření zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen „Kancelář“) se při návštěvě zaměřili na všechna místa, kde se nacházejí nebo mohou nacházet cizinci omezení na svobodě veřejnou mocí, a to konkrétně na materiální podmínky prostor, kterými cizinci procházejí předtím, než jsou umístěni do přijímacího střediska, na zacházení s nimi a na samotné podmínky pobytu klientů v přijímacím středisku na letišti. Ve zprávě se věnuji jen těm oblastem, ve kterých jsem shledala zásadní pochybení. Jiné oblasti, kterým nebylo co vytknout, ve zprávě nezmiňuji vůbec, anebo je uvádím jako příklad dobré praxe.

Návštěva proběhla dne 29. srpna 2017 bez předchozího ohlášení. Vedoucí střediska Mgr. Jiří Hlavička o ní byl osobně informován při jejím zahájení. Bylo mu rovněž předáno pověření k provedení návštěvy a byla od něj vyžádána potřebná dokumentace.

---

⁶ V souladu s § 23 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Návštěvu provedly právničky Kanceláře Mgr. Nikola Marečková, Mgr. Anna Láníčková, Mgr. Beáta Szakácsová a Mgr. et Mgr. Linda Janků, Ph.D.

Zaměstnankyně Kanceláře navštívily prostory, kterými potenciální nebo skutečný žadatel o mezinárodní ochranu prochází nebo může procházet od okamžiku vystoupení z letadla do okamžiku přijetí v přijímacím středisku na letišti. Shlédly prostory, ve kterých probíhají pasové kontroly, místnost, v níž probíhá správní řízení o vyhoštění a také sepsání žádosti o mezinárodní ochranu, tranzitní prostor a také prostor s celami a místností pro provádění osobních prohlídek osob, které mají být umístěny do policejní cely, a některých osob umístovaných do přijímacího střediska. Dále navštívily prostory přijímacího střediska. Hovořily s vedoucím střediska, sociální pracovnící, zdravotní sestrou, s přítomným klientem a se zaměstnanci cizinecké policie. Policisté i zaměstnanci Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra poskytli součinnost, za což děkují.

Informace o zařízení

Přijímací středisko Praha-Ruzyně je umístěno v prostorách letištního terminálu č. 2. Tyto prostory poskytuje bezplatně Ministerstvu vnitra akciová společnost Letiště Praha, a. s. Přijímací středisko slouží k ubytování osob, které požádaly na letišti o mezinárodní ochranu, a osob přemístovaných do České republiky na základě nařízení Dublin III.⁷ Zařízení aktuálně nedisponuje žádným detašovaným pracovištěm.

V době návštěvy zaměstnankyň Kanceláře byl v zařízení zastižen vedoucí střediska, zdravotní sestra, sociální pracovníce, pracovníce ekonomického úseku, pracovník stálé služby a tři klienti (všichni přemístováni na základě nařízení Dublin III).

---

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států.

Shrnutí

Tato zpráva se věnuje klíčovým tématům, týkajícím se zacházení s cizinci předtím, než jsou umístěni do přijímacího střediska, a tématům souvisejícím se samotným pobytem klientů v Přijímacím středisku Praha-Ruzyně. Vyjadřuje se k personálním otázkám týkajícím se cizinecké policie a zaměstnanců přijímacího střediska a hodnotí přístup cizinců k některým informacím. Dále se vyjadřuje k materiálnímu zajištění přijímacího střediska, k možnosti kontaktu klientů s vnějším světem a k poskytování zdravotní péče v zařízení. Následující text je stručným shrnutím zjištění, která ve zprávě dále rozvádím.

V první části zprávy se věnuji některým otázkám souvisejícím s pobytem cizince v tranzitní zóně. Doporučuji rozšířit povinná školení pro cizineckou policii o kurzy zaměřené na rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch a na identifikaci obětí obchodování s lidmi. Zabývám se také povinností cizinecké policie informovat cizince o provádění důkladné kontroly na hranici způsobem a v jazyce, kterému cizinec rozumí.

V druhé části zprávy hodnotím podmínky pobytu cizince v přijímacím středisku. Nastavení personálu střediska je velmi proklientské a ve středisku panuje vstřícná atmosféra. Personál prochází sérií povinných školení a následně si dobrovolně volí další školení z nabídky. Ve zprávě doporučuji rozšířit nabídku povinných školení. V rámci hodnocení materiálních podmínek v zařízení kvituji vnitřní vybavení zařízení a formuluji doporučení směrem ke klimatizaci, vybavení sanitárního zařízení a pokojů. Dále podrobuji kritice prostory určené pro pobyt klientů venku. V kapitole věnující se kontaktu klientů s vnějším světem kritizuji zákaz návštěv dětí ve středisku a doporučuji doplnit informace o procesu na nástěnce. Vyjadřuji se také k možnosti klientů telefonovat ze zařízení. Závěrem zprávy krátce hodnotím změny, ke kterým došlo v oblasti poskytování zdravotní péče ve středisku.

Pobyt cizince v tranzitní zóně

---

1. Školení cizinecké policie

Subjekty veřejné moci, které jsou odpovědné za přijetí žádosti cizince o mezinárodní ochranu a které s žadatelem přicházejí do styku, by měly být vyškolené v oblasti zacházení s osobami v této situaci.⁸ Někteří žadatelé o mezinárodní ochranu mohou být potenciálně zranitelnými osobami, například oběťmi mučení, obchodování s lidmi nebo osobami trpícími posttraumatickým syndromem. Jejich stav vyžaduje specifický přístup, v němž musejí být osoby s nimi jednající vyškoleny, aby nedošlo k další traumatizaci zranitelných osob.

Cizinci, kteří vystoupí z letadla na Letišti Václava Havla, přicházejí do styku s cizineckou policií vykonávající pobytovou kontrolu. Pokud cizinec požádá o mezinárodní ochranu, je policií odveden do místnosti k tomu vyčleněné, kde s ním jiný k tomu určený zaměstnanec cizinecké policie sepíše protokol o podání žádosti.

Z rozhovorů s příslušníky cizinecké policie vyplynulo, že určování zranitelných osob a zacházení s nimi, identifikace obětí obchodování s lidmi ani rozpoznávání posttraumatických stresových poruch nejsou součástí povinných školení personálu cizinecké policie. Policisté mají však možnost zúčastnit se dobrovolně školení, která jsou zahrnuta v nabídce.

Opatření pro cizineckou policii:

- 1) zahrnout mezi povinná školení zaměstnanců cizinecké policie, kteří přicházejí do styku s potenciálními žadateli o mezinárodní ochranu na letišti, pravidelná proškolení v oblasti rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch, určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty a v oblasti identifikace obětí obchodování s lidmi (do 3 měsíců).**

---

⁸ Recommendation No. R(94)5, from the 21 June 1994 of the Committee of Ministers to member states on guidelines to inspire practises of the member States of the Council of Europe concerning the arrival of asylum-seekers at European airports, bod 6. Recommendation No. 1475 (2000) of the Parliamentary Assembly of Council of Europe on Arrival of asylum seekers at European airports.

2. Poučení „Informace o důkladné kontrole osob překračujících státní hranice ČR“

Na Letišti Václava Havla probíhá při výstupu pasažérů z letadla pobytová kontrola. U některých vybraných osob provádí cizinecká policie další dotazování za účelem ověření splnění podmínek vstupu na území ve smyslu čl. 8 Schengenského hraničního kodexu.⁹ Pokud je nutné dále prověřit, zda nejsou v případě cizince shledány důvody pro odepření vstupu na území, zůstává cizinec v tranzitním prostoru do okamžiku vydání rozhodnutí. Policie předá cizinci poučení „Informace o důkladné kontrole osob překračujících státní hranice ČR“.

2.1 Obsah poučení

Poučení o důkladné kontrole by mělo obsahovat informace o tom, „že státní příslušník třetí země může požádat o sdělení jména nebo služebního identifikačního čísla příslušníků pohraniční stráže provádějících důkladnou kontrolu ve druhé linii, názvu hraničního přechodu a data překročení hranice“.¹⁰

Obsahem poučení, které cizincům předává cizinecká policie na Letišti Václava Havla, je výčet oprávnění policisty při zajišťování ochrany hranic na hraničním přechodu. Mezi povinnostmi policisty je uvedena povinnost na požádání sdělit své služební identifikační číslo, název hraničního přechodu a datum překročení hranic.

---

9 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění pozdějších předpisů.

10 Čl. 8 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění pozdějších předpisů.

Poučení by však mělo obsahovat také **informace o následcích odepření vstupu,¹¹ o možnosti poskytnutí bezplatné právní pomoci,¹² o právu na tlumočnicka¹³ a o právu na odvolání.¹⁴**

Poučení by také mělo obsahovat **informaci o právu požádat o mezinárodní ochranu v případě, že cizinci v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.** V této souvislosti odkazují na povinnost stanovenou procedurální směrnicí.¹⁵ Je třeba ji vykládat s ohledem na její účel, jímž je zajistit, aby osoby, které mohou mít zájem podat žádost o mezinárodní ochranu, dostaly o existenci této možnosti potřebné informace a asistenci od státních orgánů, a svého práva tak mohly účinně využít. Pro výklad uvedené povinnosti je vhodné nahlédnout rovněž do dalších jazykových verzí dotyčného ustanovení směrnice.¹⁶ Z tohoto srovnání vyplývá nezbytnost jisté míry proaktivního přístupu příslušných státních orgánů. Uvedenou povinnost nelze vykládat tak, že příslušné informace se osobám poskytnou až poté, co tyto podaly žádost o udělení mezinárodní ochrany. Je naopak třeba

---

11 Čl. 8 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění pozdějších předpisů.

12 Právo na právní pomoc ve všech řízeních před orgány veřejné moci od jeho počátku je zakotveno v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Srov. usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. K tomu také nález Ústavního soudu ÚS 630/16. Soud se v něm zabývá otázkou práva na právní pomoc vyhošťované osoby podle správního práva. Uznává, že se cizinci nacházejí ve znevýhodněném a zranitelném postavení, když je s nimi vedeno řízení před orgány státní moci a oni neovládají úřední jazyk. Uvádí, že „k naplnění ústavně zaručeného práva na právní pomoc nepostačuje pouze formální přístup k právní pomoci. Pouze s pomocí kvalifikované právní pomoci bude zajištěno, že dotčené osoby plně chápou význam a důsledky všech právních řízení, která se s nimi vedou a všech právních možností, které se jim nabízejí“. Odepření vstupu má na cizince v zásadě obdobně závažné důsledky, jako řízení o vyhoštění, o kterém hovoří Ústavní soud. I zde by cizinci měl být zajištěn přístup k právní pomoci a poskytnuta informace o její dostupnosti.

13 Viz kapitola 2.2 zprávy.

14 Čl. 14 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění pozdějších předpisů.

15 Čl. 8 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany: „Existují-li údaje o tom, že státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti nacházející se v detenčních zařízeních nebo na hraničních přechodech na vnějších hranicích, včetně tranzitního prostoru, chtějí učinit žádost o mezinárodní ochranu, členské státy jim poskytnou informace k tomu nezbytné. V těchto detenčních zařízeních a na hraničních přechodech zajistí členské státy tlumočení nezbytné pro usnadnění přístupu k azylovému řízení.“

16 Anglická jazyková verze uvádí: „**Pokud existují náznaky**, že státní příslušníci třetích zemí [...] si **mohou přát podat žádost** o mezinárodní ochranu, členské státy jim **poskytnou informace o možnosti tak učinit**. („Where there are **indications** that third-country nationals or stateless persons held in detention facilities or present at border crossing points, including transit zones, at external borders, **may wish to make an application** for international protection, Member States shall provide them with **information on the possibility to do so**.“). Slovenská jazyková verze uvádí: „**Ak okolnosti naznačujú**, že štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, ktorí sú zadržávaní alebo ktoré sú zadržávané v zariadeniach určených na zaistenie, alebo prítomní alebo prítomné na hraničných priechodoch vrátane tranzitných priestorov na vonkajších hraniciach, **by mohli chcieť podať žiadosť** o medzinárodnú ochranu, členské štáty im **poskytnú informácie o takejto možnosti**. Španělská jazyková verze uvádí: **Pokud se předpokládá**, že státní příslušníci třetích zemí [...] si **mohou přát podat žádost** o mezinárodní ochranu, členské státy jim poskytnou **informace o možnosti tak učinit**.“ („**Cuando se presume** que nacionales de terceros países o apátridas mantenidos en centros de internamiento o que se encuentren en puestos fronterizos, incluidas las zonas de tránsito, en las fronteras exteriores, **pueden desear presentar una solicitud de protección internacional**, los Estados miembros les facilitarán **información sobre la posibilidad de hacerlo**.“)

tak učinit z iniciativy policie ještě před tím, pokud okolnosti (např. země původu, cestovní trasa žadatele, znaky prodělaného traumatu či další okolnosti) naznačují, že by se mohlo jednat o osobu, která by se mohla obávat návratu do země původu.

Informace o právu požádat o mezinárodní ochranu, uvedená v poučení o důkladné kontrole, je prostředkem, jak dostat povinnosti stanovené v procedurální směrnici, a usnadní příslušníkům cizinecké policie její dodržení.

Opatření pro cizineckou policii:

- 2) doplnit poučení „Informace o důkladné kontrole osob překračujících státní hranice ČR“ informacemi o následcích odepření vstupu, o právu podat proti němu opravný prostředek, o možnosti poskytnutí bezplatné právní pomoci a o právu požádat o udělení mezinárodní ochrany v případě, že cizinci v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma (do 1 měsíce).**

2.2 Právo na tlumočnicka

Právo na tlumočnicka vyplývá z čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle něhož ten, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka. Právo na tlumočnicka stanoví také čl. 6 odst. 3 písm. e) Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „EÚLP“). Správní řád navazuje právo na tlumočnicka na aktivní jednání cizince, tedy pokud prohlásí, že neovládá jednacím jazyk.¹⁷ Takto však nelze postupovat v případech, kdy se jedná o řízení zahajované z moci úřední. Pro ně je úprava ve správním řádu nepoužitelná, a to „jednak pro samotnou povahu tohoto sankčního řízení, které je založeno, obdobně jako řízení trestní, na zásadě, že pachatel neprokazuje svoji nevinu, ale správní orgán jeho vinu, jednak pro kolizi s požadavky EÚLP, která zaručuje každému, kdo byl obviněn (je podezřelý) z trestného činu (správního deliktu) minimální práva, za jejichž realizaci odpovídají státy jako smluvní strany úmluvy“.¹⁸ Minimálním právem se zde rozumí i právo být srozuměn s povahou řízení, v němž se nachází, a s úkony, které budou následovat, a to v jazyce, kterému rozumí, nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí.¹⁹

Dotazovaný policista uvedl, že s cizinci mluví jazykem, kterým je cizinec schopen se dorozumět. Ve většině případů je cizinec schopen alespoň částečně komunikovat v anglickém jazyce. V případě, že domluva není možná, kontaktuje policie tlumočnicka. Nicméně v případech, kdy se řeší pouze možné odepření vstupu na území, je tlumočnick kontaktován výjimečně a tlumočí po telefonu.

Pokud cizinec nerozumí jazyku, v němž je mu podáno vysvětlení o důkladné kontrole a možném odepření vstupu, ať už v písemné nebo ústní podobě, měla by policie v takových případech kontaktovat tlumočnicka, aby zajistila, že cizinec bude informován účinným

---

17 Ustanovení § 16 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

18 Ministerstvo vnitra. Závěr č. 56 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 14. 5. 2007, s. 2.

19 Čl. 8 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění pozdějších předpisů.

způsobem. Informace o právu na tlumočníka by dále měla být uvedena v poučení, které cizinec obdrží, což usnadní policii její informační povinnost.

- 3) kontaktovat tlumočníka vždy v případě, kdy je zřejmé, že cizinec nerozumí poučení o důkladné kontrole podanému cizinci policistou ústně, anebo v písemné formě (průběžně),**
- 4) doplnit poučení „Informace o důkladné kontrole osob překračujících státní hranice ČR“ informací o právu na tlumočníka (do 1 měsíce).**

2.3 Dostupnost poučení v jazyce, kterému cizinec rozumí

Podle čl. 8 odst. 5 Schengenského hraničního kodexu by měl cizinec, který je podroben důkladné kontrole, obdržet písemné informace o účelu a postupu takové kontroly, a to v jazyce, jemuž rozumí, nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí, nebo jiným účinným způsobem. „Tyto informace jsou k dispozici ve všech úředních jazycích Unie a v jazyce nebo jazycích země nebo zemí, které hraničí s dotyčným členským státem [...]“²⁰

Poučení předávané cizincům na Letišti Václava Havla je dle vyjádření dotazovaného policisty dostupné pouze v anglickém, francouzském, německém, polském, ruském a českém jazyce.

Poučení by mělo být dostupné v úředních jazycích Unie, jak to stanoví nařízení, a dále také v jiných frekventovaných jazycích, jako je vietnamština, arabština, perský jazyk, a to pro případ, že příslušníci z těchto zemí nebudou schopni porozumět poučení v unijním jazyce. Poučení dostupné v těchto jazykových verzích, mimo jiné, usnadní policistům splnění povinnosti informovat cizince v jazyce, kterému rozumí. Tuto povinnost totiž může policie splnit i prostřednictvím formuláře (poučení) sepsaného v jazyce, jemuž cizinec skutečně rozumí, aniž by v takových případech musela kontaktovat tlumočníka.²¹

Opatření pro cizineckou policii:

- 5) vytvořit překlad poučení do všech úředních jazyků Unie a také jazyka arabského, perského a vietnamského, případně dalších frekventovaných cizích jazyků (do 2 měsíců),**

2.4 Informační leták UNHCR

Cizinecká policie by dále měla vedle identifikace osob pro provádění důkladných kontrol za účelem zjištění, zda splňují podmínky pro vstup na území, rovněž vyhodnocovat okolnosti nasvědčující tomu, že se může jednat o potenciální žadatele o mezinárodní ochranu, a těmto osobám předávat vedle poučení také informační leták UNHCR o mezinárodní ochraně.

---

20 Čl. 8 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění pozdějších předpisů.

21 Ministerstvo vnitra. Závěr č. 56 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 14. 5. 2007, s. 3.

Opatření pro cizineckou policii:

- 6) u osob, u nichž probíhá důkladná kontrola při překročení státní hranice České republiky, předávat na základě vyhodnocení okolností nasvědčujících tomu, že se může jednat o potenciální žadatele o mezinárodní ochranu, vedle poučení také informační leták UNHCR o mezinárodní ochraně (průběžně).

3. Informační tabule UNHCR v tranzitním prostoru

Obr. č. 1: Informační tabule UNHCR na mezinárodním letišti v Kyjevě. © UNHCR.

Dle informací UNHCR by se měly v tranzitních prostorách Letiště Václava Havla nacházet dvě informační tabule UNHCR s informacemi o možnosti požádat o udělení mezinárodní ochrany a s volně dostupnými letáky, konkrétně jedna tabule v terminálu č. 2 a druhá tabule v terminálu č. 1 v prostorách pracoviště policie nebo při policejních celách (pro srovnání viz obr. č. 1: Informační tabule UNHCR na mezinárodním letišti v Kyjevě. © UNHCR). Dotazovaný policista neměl ponětí o tom, kde se informační tabule na terminálu č. 2 nacházejí. Zaměstnankyně Kanceláře hledaly informační tabule, nepodařilo se jim je však najít ani na jednom z obou terminálů.

Žádám Letiště Praha, a. s., o sdělení, kde se uvedené informační tabule UNHCR nacházejí.

Pobyt cizince v přijímacím středisku

---

4. Personální otázky

4.1 Obecné

Přijímací středisko Praha-Ruzyně čítá včetně vedoucího střediska 12 zaměstnanců. S ohledem na dlouhodobě nízký počet klientů umístovaných do zařízení obstará ve směnách péči o klienty méně zaměstnanců. V důsledku toho se náplň jejich práce často prolíná a zaměstnanci nejsou profesně úzce profilováni. Zaměstnanci jsou vybíráni i s ohledem na svou jazykovou vybavenost tak, aby pokryli nejčastěji potřebné jazyky, kterými klienti hovoří. Z rozhovorů s přítomným personálem vyplynul velmi přátelský a proklientský přístup, což oceňuji.

Vedoucí střediska nabízí svým zaměstnancům možnost supervize pověřeným externistou, která se koná šestkrát až sedmkrát do roka.

4.2 Školení personálu

Vedení zařízení by mělo zajistit pro personál školení v oblasti rozpoznávání příznaků stresových reakcí klientů, ať už se jedná o posttraumatické reakce, anebo reakce vyvolané sociokulturními změnami. Zaměstnanci by měli být poučeni o vhodných opatřeních, jež jsou v takových situacích nutná přijmout.²² Měli by být také vyškoleni v oblasti identifikace obětí obchodování s lidmi.

Zaměstnanci Přijímacího střediska Praha-Ruzyně absolvují úvodní školení po přijetí do zaměstnání a povinná školení organizovaná Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (dále jen „SUZ MV“), která zahrnují školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, školení požární ochrany a školení první pomoci. Poté jim SUZ MV zprostředkovává další dobrovolná školení, organizovaná Ministerstvem vnitra, anebo nevládními organizacemi. Sociální pracovníci mají nárok na příspěvek na individuální vzdělávání ve výši 3.000 Kč na rok. Všichni zaměstnanci SUZ MV mohou také využít výuky jazykových kurzů.

V oblasti identifikace posttraumatické stresové poruchy je vyškolen pouze vedoucí střediska, který následně osobně vyškoluje i své zaměstnance. Někteří zaměstnanci v posledních dvou letech dobrovolně absolvovali kurz určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty, organizovaný UNHCR, a také kurz „Úvod do problematiky obchodování s lidmi“, organizovaný nevládní neziskovou organizací La Strada ČR, o. p. s.

Oceňuji nabídku fakultativních kurzů pro zaměstnance. V oblasti rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch, identifikaci obětí obchodování s lidmi a určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty by však měli být vyškoleni všichni zaměstnanci přijímacího střediska povinně. Klienti přijímacího střediska jsou skupinou s vysokou

---

²² CPT standardy: výňatek ze sedmé obecné zprávy CPT/Inf(97)10, bod 29.

pravděpodobností výskytu zranitelných osob, absolvování takto cíleně zaměřených kurzů by ještě více zvýšilo jejich citlivost pro odhalování pomoci potřebným osobám.

Opatření:

- 7) zajistit, aby všichni zaměstnanci Přijímacího střediska Praha-Ruzyně byli pravidelně proškolení v oblasti rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch, určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty a v oblasti identifikace obětí obchodování s lidmi (průběžně).**

5. Materiální podmínky

Materiální podmínky v zařízení je nutné posuzovat s ohledem na dobu, kterou zde klienti obvykle stráví. Proto jsem si od zařízení vyžádala údaje o počtech klientů za rok 2015, 2016 a první polovinu roku 2017.

Počet ubytovaných klientů za poslední dva roky vzrostl. V roce 2015 bylo v zařízení umístěno 79 osob, v roce 2016 jich bylo 173, a v první polovině roku 2017 celkem 158 osob. Podle vedení střediska tvoří převážnou většinu klientů osoby přemísťované do České republiky na základě nařízení Dublin III. Z poskytnutých údajů zařízení vyplývá, že přemísťování cizinci často odjíždějí ještě týž den po přiletu, a to do Přijímacího střediska Zastávka.

Přijímací středisko Praha-Ruzyně je primárně určeno pro cizince, kteří na letišti požádají o mezinárodní ochranu. Tito cizinci stráví v zařízení jen několik dnů, výjimečně až 5 týdnů (v roce 2016 setrvalo v zařízení 12 klientů téměř po dobu 1 měsíce, v první polovině roku 2017 strávilo v zařízení podobně dlouhou dobu 6 klientů). V roce 2016 byl v Přijímacím středisku Praha-Ruzyně ubytován jeden cizinec dokonce až po dobu 123 dnů.

Z uvedeného vyplývá, že zařízení slouží převážně ke krátkodobému pobytu cizinců a výjimečně ubytovává cizince i na delší dobu. V krátkodobém horizontu je pro cizince nejdůležitější obdržet informace o tom, kde a proč se nachází, o stravě a možnosti zatelefonovat nebo jiným způsobem zkontaktovat své příbuzné. Při dlouhodobém pobytu je potřeba zajistit cizincům materiální podmínky uzpůsobené délce pobytu a také zajistit, aby mohl cizinec dobu v zařízení trávit pokud možno smysluplným způsobem.

5.1 Poskytování informací

Po příjezdu do zařízení provede sociální pracovník klienta po zařízení a seznámí ho s ubytovacím řádem, který klient obdrží písemně v jazyce, kterému rozumí. Komplexní vstupní rozhovor provede následně sociální pracovník s klientem do tří až pěti dnů a informuje klienta, mimo jiné, o dostupnosti psychologické a právní pomoci.

Na stěnách chodeb visí několik nástěnek s informacemi, obrázky a slovníčky nejčastějších pojmů. Zdi jsou polepeny piktogramy, časovým rozvrhem pro jednotlivé služby, řádem zařízení, informacemi o vydávání jídla, názvy potravin v různých jazycích, nabídkou volnočasových aktivit. Mnoho z těchto informací je psáno ve více jazykových mutacích a uvedené informace jsou často ilustrovány obrázky. Je zde k dispozici mapa světa i obrázky a informace o České republice. Na nástěnce jsou vyvěšeny informační letáky pro potenciální

oběti násilí. Společenské místnosti jsou polepeny plakáty nebo výtvary dětí a působí přátelským dojmem.

Je znát, že personál se snaží efektivně využít každé volné místo a vzhled zařízení pro klienty co nejvíce zpříjemnit. Kombinaci ústního předání informací a písemných srozumitelných informací vyvěšených na nástěnkách považují za vyhovující.

5.2 Strava

Klienti v zařízení mají k dispozici jídelní lístek, který je společný pro všechny zaměstnance letiště. V nabídce je výběr z několika hlavních chodů včetně vegetariánské varianty a varianty bez vepřového masa. V období ramadánu mají klienti možnost uložit si veškeré jídlo přes den v lednici umístěné ve společenské místnosti a večer si ho ohřát v mikrovlnné troubě.

Také osoby ubytované v Přijímacím středisku Praha-Ruzyně v průběhu jejich přemístění na základě nařízení Dublin III dostávají stravu. Zaměstnankyně Kanceláře byly přítomny předání balíčku s jídlem a láhví s vodou klientovi, který byl následně převezen do Přijímacího střediska Zastávka.

5.3 Klimatizace

Klimatizace v přijímacím středisku je centrálně řízena správou firmy Letiště Praha, a. s. Teplotu nelze individuálně regulovat ani v pokojích, ani ve společných prostorách. V zařízení bylo v době návštěvy citelně chladno. Personál uvedl, že problém s chladem bývá v zařízení jen v letních měsících. Také někteří klienti si stěžují na chlad, personál jim pro tento účel poskytuje deky, zdravotní sestra má ve vyšetřovně k dispozici přímotop.

Žádám Letiště Praha, a. s., o vyjádření, zda by nebylo možné zajistit pro přijímací středisko na letišti individuální možnost regulace teploty. Chladnější klima nemusí představovat problém pro osoby, které se na letišti zdrží jen pár hodin, citelněji však působí na osoby, které v této teplotě musejí setrvat delší dobu.

5.4 Noční stolky

Pokoje pro běžné klienty jsou vybaveny dvoupatrovými dřevěnými postelemi a stolkem s židličkami podle počtu lůžek a také uzamykatelnými skříňkami. Pokoje v chráněné zóně jsou vybaveny podobně, navíc jsou uzamykatelné zevnitř, a klienti mají v každém pokoji k dispozici televizor. Na všech pokojích chybějí noční stolky nebo poličky u postelí k odložení osobních věcí.

Oceňuji vybavení pokojů pěkným nábytkem i možnost pro klienty ukládat věci do uzamykatelných skříněk. Za účelem zajištění běžného ubytovacího standardu by bylo vhodné pokoje vybavit nočními stolky nebo poličkami nad každou postelí, kam si budou moci klienti odložit drobnosti před spaním.

Opatření:

- 8) vybavit všechny pokoje nočními stolky nebo poličkami u postelí pro odkládání drobných osobních věcí klientů (do 6 měsíců).**

5.5 Pobyt venku

Prostory přijímacího střediska disponují kužárnou, která je umístěna v zastřešeném venkovním prostoru. Kužárna je pěkně vybavena, klienti mají k dispozici stolek s dřevěnou lavicí, plastovými židličkami a rostlinami. Prostor kužárny je zároveň jediným venkovním prostorem, ve kterém mohou klienti trávit svůj čas na vzduchu po dobu pobytu v zařízení. Nachází se tu i závěsný basketbalový koš a skákací panák pro děti (viz obr. č. 4 a 5: prostory kužárny). Vzhledem k umístění je v kužárně velký hluk z letiště. Chtěla bych upozornit

Obrázek č. 4 a 5: Prostory kužárny

na skutečnost, že velký hluk z letiště byl jedním z bodů kritizovaných Evropským soudem pro lidská práva ve francouzských zařízeních pro zajištění cizinců a také jedním z důvodů pro konstatování porušení čl. 3 EÚLP v případě ubytování dětí v takovém prostředí.²³

Oceňuji snahu vedení střediska využít každý volný prostor a klientům poskytnout co nejpříznivější prostředí. I přesto však musím konstatovat, že stávající prostory pro pobyt klientů venku jsou nedostačující. V rámci možností plní venkovní prostory přiměřeně funkci kužárny. Jsou však naprosto nedostačující pro pobyt klientů na vzduchu, mimo jiné z důvodu velkého hluku, který sem doléhá z letiště. Klienti, kteří chtějí pobýt chvíli na čerstvém vzduchu, musejí strpět cigaretový kouř jiných klientů, kteří zde právě kouří. Totéž platí o to více pro pobyt dětí na vzduchu.

Uvedený problém moji předchůdci zařízení vytýkali již v minulých letech. **Žádám proto vedení Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra o sdělení, jakým směrem se posunuly úvahy o případném přemístění přijímacího střediska z terminálu mezinárodního letiště jinam.**

---

23 Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. července 2016 ve věci A. B. a ostatní proti Francii č. 11593/12, R. C. a V. C. proti Francii, č. 76491/14, R. K. proti Francii, č. 68264/14, A. M. a ostatní proti Francii, č. 24587/12 a R. M. a ostatní proti Francii, č. 33201/11.

5.6 Vydávání kapesného

Kapesné vyplácí klientům pracovníce ekonomického úseku střediska každý čtvrtek zpětně. Pokud klient odjíždí před tímto dnem, vyúčtuje s ním vydání kapesného před jeho odjezdem. Pokud je klient ubytován ve středisku například v pátek, tedy den po termínu vyplacení kapesného, vydá mu pracovníce ekonomického úseku kapesné až další týden ve čtvrtek. Nemajetný klient tak musí týden vyčkat, a nemá peníze na útratu, například k použití telefonního automatu.

Příjímací středisko Praha-Ruzyně je určeno pro krátkodobý pobyt klientů. Mnozí klienti tu stráví méně než jeden týden. Pokud jsou do zařízení přijati až po termínu vyplacení kapesného, dostanou často peníze vyplacené až před svým odjezdem. Kapesné určené pro pokrytí potřeb po dobu pobytu v zařízení tak postrádá svou funkci. Nutno podotknout, že klienti mají v zařízení věci základní potřeby k dispozici (hygienické potřeby, stravu i oblečení). Pokud by si však chtěli koupit cigarety nebo zatelefonovat do zahraničí z telefonního automatu, nemohou k tomu v takových případech využít kapesné.

Opatření:

- 9) vydávat klientům kapesné mimo pravidelný termín výplaty také na žádost již poté, co jim na kapesné vznikne nárok (bezodkladně).**

5.7 Volnočasové vyžití

Pro dospělé klienty a starší děti je k dispozici televize, pingpongový stůl, pianino a jiné hudební nástroje, knihovnička, stolní hry, počítačové hry a také místnost s posilovacími stroji. Klienti mohou také využít počítač s internetovým připojením. Otázkou je, zda tyto podmínky vystačí i klientům, kteří musejí v zařízení strávit i dobu delší než jeden měsíc. **V souvislosti s tím žádám vedení příjímacího střediska o vyjádření, jakým způsobem zajistilo volnočasové vyžití a náplň denního programu klientovi jménem A., který strávil v roce 2016 v zařízení 123 dnů.**

6. Zranitelné osoby

Zařízení disponuje chráněnou zónou, která se skládá z několika pokojů se společným sanitárním zařízením, které jsou umístěny stranou od zbytku zařízení. Pokoje jsou zevnitř uzamykatelné a vybavené televizory. Chráněná zóna slouží k ubytování rodin s dětmi, samotných žen, anebo dalších potenciálně zranitelných osob.

6.1 Sanitární zařízení v chráněné zóně

Sprchové kouty v prostorách pro běžné klienty jsou vybaveny závěsy. V chráněné zóně, která slouží k ubytování zranitelných osob, jsou však sprchové kouty vybaveny průhlednými skleněnými dveřmi.

Koupelny v chráněné zóně může sdílet rodina i s cizí ženou nebo jinou zranitelnou osobou. Průhledné skleněné dveře v takovém případě neposkytují potřebné soukromí při osobní hygieně.

Opatření:

10) zneprůhlednit dveře u sprchových koutů v chráněné zóně (do 1 měsíce).

6.2 Materiální podmínky pro pobyt dětí ve středisku

Ze záznamů vyžádaných od vedení střediska vyplývá, že v roce 2015 bylo v zařízení ubytováno 8 dětí, v roce 2016 se jednalo o 35 dětí a v první polovině roku 2017 ubytovalo středisko 27 dětí ve věku do 18 let. Z poskytnutých údajů z roku 2016 a 2017 vyplývá, že děti strávily v zařízení obvykle 1 až 3 dny, výjimečně 4 dny a pouze v jednom případě 9 dnů. Z rozhovorů se zaměstnanci zařízení vyplynulo, že se snaží ve spolupráci s Ministerstvem vnitra o co nejrychlejší přemístění dětí a rodin s dětmi do Přijímacího střediska Zastávka.

Pro případ, že se děti v zařízení zdrží přes noc, jsou ubytovány v chráněné zóně. Přijímací středisko Praha-Ruzyně pro tyto účely disponuje také dětským koutkem (viz obr. č. 6: dětský koutek). Ten je vybaven kobercem, hračkami, malým stolem s židličkami, k dispozici je i dětská postýlka. Pokoj je velmi barevný.

Obrázek č. 6: Dětský koutek

7. Kontakt s vnějším světem

7.1 Schvalování návštěv

Přijímací středisko Praha-Ruzyně se nachází ve vyhrazeném bezpečnostním prostoru letiště (tzv. SRA – Security Restricted Area), pro který platí několik bezpečnostních opatření. Každá návštěva v zařízení (včetně tlumočnicka, právního poradce nebo příbuzného klienta) podléhá nejen schválení vedoucím příjímacího střediska, ale také Letištěm Praha, a. s. Musí být proto nahlášena předem prostřednictvím formuláře dostupného na webových stránkách SUZ MV. Po schválení vedoucím příjímacího střediska musí návštěva telefonicky kontaktovat pracovníka příjímacího střediska a nahlásit mu své osobní údaje podle dokladu totožnosti, a to alespoň 24 hodin předem, aby bylo možné zajistit povolení vstupu do neveřejného vstupu letiště. Informace o tomto specifickém postupu je uvedena na webových stránkách SUZ MV v českém, anglickém a ruském jazyce. Ubytovací řád Příjímacího střediska Praha-Ruzyně obsahuje pouze obecné informace o právu klientů přijímat návštěvy a o návštěvních hodinách. Zaměstnankyně Kanceláře nenašly tyto informace ani v letácích vyvěšených na nástěnkách v zařízení. Personál střediska údajně informuje klienty o tomto postupu ústně po přijetí.

Opatření:

- 11) vyvěsit informace o postupu při podávání žádostí o návštěvy na nástěnce, aby byly klientům vždy k dispozici (do 1 měsíce).**

7.2 Návštěvy dětí

Každý člověk má právo na ochranu soukromého a rodinného života. Státní orgán může do výkonu tohoto práva zasahovat pouze ve výjimečných situacích předvídaných zákonem, kdy je to nezbytné v demokratické společnosti, například pro zachování veřejné bezpečnosti.²⁴

Do vyhrazeného bezpečnostního prostoru letiště mají zakázán přístup děti, a to i za doprovodu rodičů nebo jiných dospělých osob. Toto omezení se vztahuje i na Příjímací středisko Praha-Ruzyně. Pokud by dospělá osoba s dítětem chtěla ve středisku navštívit příbuzného dítěte, nebude mu povolen vstup.

Cizinec může v Příjímacím středisku Praha-Ruzyně strávit až 120 dnů. Za takových okolností může takto dlouhodobé bránění kontaktu rodiče s dítětem představovat porušení jejich práva na rodinný život. Lze se jen domnívat, zda by v takovém případě nutnost zajištění veřejné bezpečnosti zákazem návštěv dětí v Příjímacím středisku Praha-Ruzyně obstála před právem na zachování rodinného života. **Žádám vedení Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra o vyjádření, zda a s jakým výsledkem se pokoušela se správou letiště hovořit o výjimce návštěv dětí pro Příjímací středisko Praha-Ruzyně. Zároveň se s podobným dotazem obrátím i na vedení společnosti Letiště Praha, a. s.**

---

²⁴ Čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, sjednané v Římě dne 4. listopadu 1950, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.

7.3 Telefonování

Cizinci by měli hned od počátku svého zadržení mít možnost informovat o své situaci osobu podle vlastního výběru.²⁵ Zatímco pro přijímací středisko na území byl zákaz používat elektronické komunikační zařízení zrušen, pro přijímací středisko na letišti zákaz stále platí – dle § 81a odst. 3 zákona o azylu nemohou mít cizinci v přijímacím středisku na letišti při sobě elektronické komunikační zařízení. Ministerstvo je uloží do úschovy a navrátí při opuštění střediska.

V Přijímacím středisku Praha-Ruzyně personál odebírá mobilní telefony klientům ihned po jejich přijetí. Předtím jim umožní opsat si z něj kontakty uložené v telefonním seznamu. Klienti mají k dispozici telefonní automat, z něhož mohou telefonovat do České republiky a do zahraničí (viz obr. č. 7: posezení u telefonního automatu). Platit mohou buď mincemi, anebo prostřednictvím předplacené karty. Pokud se jedná o nemajetného klienta, umožní mu zaměstnanci střediska jeden krátký telefonát ze služebního telefonu, avšak pouze na území České republiky. Personál by nechal klienta zavolat i opakovaně, kdyby se jednalo o závažnou situaci. Pokud by chtěl nemajetný klient volat do zahraničí, může tak učinit pouze prostřednictvím telefonního automatu z peněz, které mu budou vyplaceny v rámci kapesného, anebo se pokusit kontaktovat rodinu přes internet, který je v zařízení klientům k dispozici v počítačovém koutku.

Obrázek č. 7: Posezení u telefonního automatu

Nesouhlasím s přetrvávajícím zákazem používat elektronická komunikační zařízení v přijímacím středisku na letišti a mám za to, že i zde by mělo být toto opatření do budoucna legislativní cestou zrušeno. Do té doby je třeba přijmout veškerá potřebná opatření pro to, aby byl kontakt s vnějším světem klientům co nejvíce zajištěn. Na tomto místě oceňuji snahu zaměstnanců střediska o individuální přístup ke klientům.

Možnost kontaktu s vnějším světem prostřednictvím telefonního automatu je v zařízení v zásadě dostačující. V případě nemajetných klientů však pouze tehdy, pokud mají k dispozici kapesné, za které mohou telefonní automat použít. Je proto

nezbytné zajistit, aby ti klienti, jejichž možnost kontaktovat vnější svět závisí na příjmu z kapesného, měli k němu přístup již od okamžiku vzniku nároku, nikoliv až například

---

25 Standardy CPT: výňatek ze sedmé všeobecné zprávy CPT/Inf(97)10, bod 30.

za týden od jeho vzniku – tím apeluji na své doporučení uvedené v kapitole o vydávání kapesného.

8. Zdravotní péče

Ve středisku zajišťuje v pracovním týdnu zdravotní péči přítomná zdravotní sestra. Lékař je k dispozici na zavolání v případě potřeby. O víkendu je v případě potřeby k dispozici Záchraná služba ASČR, která je odpovědná za poskytování zdravotnické záchranné a lékařské služby první pomoci na území Letiště Václava Havla.

V případě, že je třeba provést vyšetření dítěte, je pro tyto účely transportováno do blízkého nemocničního zařízení, kde vyšetření provádí pediatr. Obdobně jsou zajišťovány služby jiných lékařských specialistů, kteří nejsou ve středisku dostupní.

8.1 Komunikace s pacientem

Zdravotní sestra má k dispozici barevné piktogramy, vytištěný slovníček nejčastěji používaných pojmů a frází v několika jazykových mutacích, a také disk s negativními reverzy, přehledem nejčastějších léků, vyšetření ad., rovněž v několika jazykových mutacích, což oceňuji.

Přehled opatření k nápravě

Bezodkladně	<ul style="list-style-type: none"> vydávat klientům kapesné mimo pravidelný termín výplaty také na žádost již poté, co jim na kapesné vznikne nárok (opatření č. 9)
Do 1 měsíce	<p>Opatření pro cizineckou policii</p> <ul style="list-style-type: none"> doplnit poučení „Informace o důkladné kontrole osob překračujících státní hranice ČR“ informacemi o následcích odepření vstupu, o právu podat proti němu opravný prostředek, o možnosti poskytnutí bezplatné právní pomoci a o právu požádat o udělení mezinárodní ochrany v případě, že cizinci v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma (opatření č. 2) doplnit poučení „Informace o důkladné kontrole osob překračujících státní hranice ČR“ informací o právu na tlumočnicka (opatření č. 4) zneprůhlednit dveře u sprchových koutů v chráněné zóně (opatření č. 10) vyvěsit informace o postupu při podávání žádostí o návštěvy na nástěnce, aby byly klientům vždy k dispozici (opatření č. 11)
Do 2 měsíců	<p>Opatření pro cizineckou policii</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvořit překlad poučení do všech úředních jazyků Unie a také jazyka arabského, perského a vietnamského, případně dalších frekventovaných cizích jazyků (opatření č. 5)
Do 3 měsíců	<p>Opatření pro cizineckou policii</p> <ul style="list-style-type: none"> zahrnout mezi povinná školení zaměstnanců cizinecké policie, kteří přicházejí do styku s potenciálními žadateli o mezinárodní ochranu na letišti, pravidelná proškolení v oblasti rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch, určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty a v oblasti identifikace obětí obchodování s lidmi (opatření č. 1)
Do 6 měsíců	<ul style="list-style-type: none"> vybavit všechny pokoje nočními stolky nebo políčkami u postelí pro odkládání drobných osobních věcí klientů (opatření č. 8)
Průběžně	<ul style="list-style-type: none"> kontaktovat tlumočnicka vždy v případě, kdy je zřejmé, že cizinec nerozumí poučení o důkladné kontrole podanému cizinci policistou ústně, anebo v písemné formě (opatření č. 3) <p>Opatření pro cizineckou policii</p> <ul style="list-style-type: none"> u osob, u nichž probíhá důkladná kontrola při překročení státní hranice České republiky, předávat na základě vyhodnocení okolností nasvědčujících tomu, že se může jednat o potenciálního žadatele o mezinárodní ochranu, vedle poučení také informační leták UNHCR o mezinárodní ochraně (opatření č. 6)

- zajistit, aby všichni zaměstnanci Přijímacího střediska Praha-Ruzyně byli pravidelně proškolení v oblasti rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch, určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty a v oblasti identifikace obětí obchodování s lidmi (opatření č. 7)